

Azobé

De geschiedenis van een bijzondere stuk hout met weerstand

Bizar

Een echtpaar kocht in de jaren '70 van vorige eeuw, in ons dorp een huis met annex een magazijn dat ooit een opslagruimte was voor een houthandel. Daarin lag, achtergebleven na een faillissement vermoedelijk wegens te zwaar, een blok hout, drie meter lang, vijftig centimeter dik en breed; zeer moeilijk te verplaatsen door zijn omvang en gewicht, maar het hinderde niemand en dus bleef deze balk liggen, jaren en jaren.

Verwachtingsvol

Toen ik in het gezegende jaar 2000 in het (oud) gemeentehuis van ons dorp onder impuls van “Het Davidsfonds” mijn werk tentoonstelde, vertelde het koppel mij over dit vergeten houtblok en daagde mij uit om daaruit, voor in hun tuin een beeld te maken.

Toen ik enkele dagen later gewapend met een kleine schaaf dit fameuze blok eens ga bekijken om de houtsoort te bepalen en de mogelijkheden in te schatten - ‘het blok’ lag onder een jarenlange dikke stoflaag in een donkere hoek van het magazijn - dacht ik na een korte schaafbeurt aan Wengé hout.

Wengé is een harde maar relatief gemakkelijk te bewerken houtsoort .

Een beetje overmoedig nam ik de uitdaging aan, ik zou uit dat blok één tuinbeeld maken .

Wij maakten een afspraak dat ik eerst enkele voorontwerpen op schaal zou kappen zodat zij een keuze konden maken , het beeld zou tenslotte toch jaren hun tuin sieren.

Enige maanden later waren de voorbeelden klaar, was hun keuze gemaakt, het overleg rond en lag het blok in mijn ateliertje en kon het echte grote werk beginnen.

Veel vraagtekens

Het was mij al opgevallen dat die balk zo bijzonder zwaar was (+/- 800 kg) en bij een betere controle bleek dat het geen Wengé hout was maar Azobé , Maar..Azobé is zowat de hardste, taaiste, meest weerbarstige, moeilijkst te bewerken houtsoort die er bestaat, een houtsoort die door haar eigenschappen gebruikt wordt bij havenwerken.

Op **Wikipedia** staat hierover het volgende:

Azobé is een bijzonder harde, zeer duurzame houtsoort, met een paarsbruine kleur. Het wordt vooral gebruikt voor zware constructies die niet alleen weer en wind moeten doorstaan, maar ook grote krachten moeten opvangen zoals sluisdeuren en palen waar schepen tegenaan kunnen varen (dukdalven, remmingwerken e.d.). In Nederland en België wordt azobé niet aangevreten door paalworm.

Azobé is zwaar: meestal zal het in water zinken. Er kan veel spanning in het hout zitten: dit is met name merkbaar (kromtrekken) bij dunnere planken en palen dunner dan 50 mm, bij dikkere palen speelt dit geen rol.

Het wordt geleverd door een boom uit tropisch West Afrika (Lophira alata) die tot maximaal 50 meter hoog wordt.

Wat stond er mij nog allemaal te wachten ?

Miserie - miserie

Vol goede moed (zo zegt men dat toch bij het begin van een moeilijke onderneming?) ben ik er toen aan begonnen.... maar hard, beenhard en taai...en tegendraads dat het was (kruisdraad, voor de specialisten). Eerst verbrandde ik mijn handcirkelzaag, daarna verbrandde ik mijn boormachine (te grote boordiameter gebruikt!) en brak twee beitels, maar het ging vooruit... niet verbazend goed vooruit zoals bij Raymond van het Groenewoud ,

maar traag heeeel traag.

Omdat die balk in mijn klein ateliertje zoveel plaats innam dat ik mij nauwelijks nog kon bewegen, heb ik hem maar met veel moeite naar buiten gesleurd en op blokken gelegd, goed in het zicht, vlak naast ons terras en de barbecue. Dat zou pas gezellig worden zo buiten in de open lucht staan werken, bij mooi weer en met een goed glas wijn klaar op tafel, dacht ik zo.. En zo geschiedde.. enkele keren in die rotslechte zomer.

Maar toen kwamen, eerst af en toe een klein beetje, maar langzaam meer en meer rug- problemen, niet als gevolg van kappen en sleuren aan dat beeld (alhoewel?), maar een al jaren sluimerend carrosserieprobleem. Diagnose “spinaal stenose” jaren gesukkel dus, van beeldhouwen kwam er op den duur helemaal niets meer in huis. Uiteindelijk belandde ik op de operatietafel maar met goed gevolg, allé door een optimistisch bril gezien dan, want kappen kwam er de eerste twee jaar niet veel meer van wegens geen kracht en nog minder uithoudingsvermogen , maar het beterde langzaam.

Maar juist daardoor werd dit fameuze blok, een ‘blok aan het been’ een vijand bijna, de fut was er uit, de motivatie ontbrak, de kracht ontbrak, het weer viel meestal tegen om buiten te werken , kortom: geen goesting meer ! Maar toegeven dat ik het niet meer aankon, dat niet en dus lag dat vijandig onding daar maar te liggen, verwijtend, uitdagend te liggen, goed treiterend in het zicht vlak naast ons terras en de barbecue, jaren en jaren ..

Hoop

Sindsdien heb ik een aantal andere beelden gemaakt, een paar tentoonstellingen gegeven, mijn fysiek wat opgevijzeld op de

hometrainer (ook ben ik zeker tien kg bijgekomen) en regelmatig “Het blok” bekeken en zeer af en toe een klop op gegeven.

Er zijn 8 jaar verstreken tussen het begin van dit verhaal en nu (2008), Begin juni gebeurde het dan , een (terecht) ultimatum van mijn vrouw : ofwel begin je er aan ofwel verdwijnt dat hinderlijke *onding van den hof!*

Hoe wonderbaarlijk een positieve aanmoediging kan zijn, ik heb het dus direct aangevallen ‘*Het onding*’ en met succes, t.t.z. ik was op de goede weg, het leek te lukken deze keer, temeer daar ik hulp kreeg van mijn kleinzoon en opvolger Lucas beeldhouwer in spe.

Ik hou u verder op de hoogte van de vorderingen maar nu liggen de werkzaamheden weer stil want het is juli en iedereen heeft recht op verlof .

Vooruitgang

We schrijven intussen december 2009 en ik heb regelmatig, correctie, af en toe

eens aan het beeld gewerkt. Maar...

Wij hebben een andere auto gekocht, dit feit zou normaal van geen belang zijn voor het verloop van dit verhaal ware het niet dat onze aankoop wat groot uitvalt en derhalve niet binnen kan in zijn stal, waardoor deze ruimte vrijgekomen is, en dus, ligt "het geval" weer binnen... ....en waarom?

Zeg nu zelf, buiten was het echt niet te doen om aan dat beeld te werken, als het regent of het is koud, dan begin je daar toch niet aan, en als het mooi weer is zo in de volle zon staan kappen is niet te doen en voor de weinige keren dat zoiets in ons land het geval is zit ik liever op mijn terras met een glas wijn te niksen (of toch bijna).

Maar zoals je kan zien ... het gaat nog altijd vooruit en goed deze keer. Volgend jaar hoop ik het beeld af te hebben (weeral?) 2010

Even tussendoor

Vandaag is het 17 december 2009 en het heeft hard gesneeuwd, een laag van '10cm', het is bitter koud en dus was ik binnen aan het werk aan het beeld waardoor ik mij goed kon verwarmen, maar dit hout blijft even hard, vond ook mijn kettingzaag en dus heeft ook zij het begeven. Hopelijk kan ze hersteld worden.

Het ziet er naar uit dat ik door dit beeld mijn hele gereedschapsstal zal vernieuwd hebben.

Donderdag 28 januari 2010

Het slechte weer van de laatste tijd is een bondgenoot van het beeld dat langzaam uit het blok uit kruipt, bijna iedere dag kap ik vier à vijf uur en langzaam worden de contouren zichtbaar van wat het zal worden. Het moment komt er aan dat ik het beeld zal moeten recht zetten om het verder te kunnen afwerken, alleen .. dat moet weer buiten gebeuren door de hoogte van het geval (3m)

Vrijdag 26 maart 2010

En eindelijk weer eens iets over de vorderingen aan dat fameuze Azobé beeld.

De laatste tijd heb ik zeer intensief aan het beeld gewerkt, maar de ongelofelijke hardheid, taaiheid en tegendraadsheid vertragen de vooruitgang zo erg dat een volle dag aan dit beeld werken niet lukt, maar toch heb ik eindelijk zicht op het resultaat.

Een extra stimulans om een tandje bij te steken is mijn deelname aan de Week van de Amateurkunsten (www.wak.be)

Ik heb het beeld buiten gesleurd en twee dagen gesukkeld om het recht te takelen.

Voor het eerst zie ik het beeld rechtop en alhoewel het nog ver van af is, is het nu al zeer imposant.

Goesting

Goesting is dit jaar het thema van de **“Week van de Amateurskunsten 2010”**

Week van de Amateurkunsten

'Bezoekers mogen helpen kappen'

- zaterdag 24 april 2010
-
- Auteur: Peter Dirix

Djef Blok in zijn atelier tussen zijn kleinere werken. pdx

© Peter Dirix

Wichelen

WICHELEN - Tijdens de 'Week van de Amateurkunsten', gooit Djef Blok in Serskamp de deuren van zijn atelier open. Naast kunst kijken, mag u zelf beitel en hamer ter hand nemen.

*Djef Blok is het pseudoniem van **Ingelmunstenaar** Jozef Vandekerckhove. De West-Vlaming gaf 23jaar les houtbewerking in Wetteren en spoelde zo aan in de bossen van **Serskamp**, waar hij in een knus huisje in de feeëriek Serskampse Dreef woont. Daar houdt hij zich bezig met zijn echte passie: houten sculpturen maken. En met succes, het werk van Djef is bekend tot ver buiten de landsgrenzen. De Week van de Amateurkunsten is dé gelegenheid om een kijkje te nemen in 'smans atelier, vooral aangezien hij een uniek en vooral kolossaal beeld aan het maken is.*

'Zo'n tien jaar geleden werd ik door een paar aangesproken', zegt de kunstenaar. 'Ze hadden net een huis gekocht en in een loods lag een immens houten blok. Ze vroegen me of ik geen mooi beeld kon maken voor in hun tuin. Geen probleem. Hoewel, een blok van drie meter lang, een halve meter breed en achthonderd kilogram zwaar tot hier krijgen, was al een eerste obstakel. Ik had meteen door dat het om exclusief hout ging en onderzoek wees uit dat het een blok Azobé was, het taaiste, zwaarste, hardste en meest weerbarstige hout ter wereld.

Zomaar even een beeldje kappen, was dus makkelijker gezegd dan gedaan.

'Het is hard labeur om een beeld uit Afrikaans Azobéhout te maken', aldus Djef. 'Maar bon, met geduld kom je ver. Het ontwerp (man en vrouw buik aan buik en met gestrekte armen, nvdr) is er, ik werk er gestaag aan verder. Tijdens mijn open atelier tijdens de Week van de Amateurkunsten, zullen de bezoekers me aan het werk zien en mogen ze zelf ook wat kapwerk doen. Nog dit jaar moet dit kolossale beeld, het grootste dat ik ooit maakte, af zijn. Het staat in mijn voortuin, want het kan onmogelijk binnen in mijn atelier.'

'Naast mijn Azobébeeld, stel ik nog een grote greep uit mijn vroegere werk tentoon. Nadien kunnen de mensen een mooie lentewandeling maken in de naburige bossen. Zeker komen.'

Djef Bloks atelier is vrij te bezoeken op zaterdag 24 en zondag 25 april en op zaterdag 1 en zondag 2 mei, telkens van 10 tot 12uur en van 14 tot 18uur. Wie op andere dagen wil langslopen, stuurt best eerst een mail naar djef.blok@skynet.be om een afspraak te maken.

© Peter Dirix

Wij hebben ze niet geteld de bezoekers maar na het verschijnen van dit artikel in 'Het Nieuwsblad' was het succes verzekerd, een schatting tussen de 300 en 500 bezoekers zal er niet ver naast zijn

En daarna...

was het een hele tijd stil , mijn intentie om het beeld in 2010 afgewerkt te krijgen werd voortdurend doorkruist door het weer, door het verlof, door een paar tentoonstellingen, door dringender zaken ondermeer een spoedverlof “all inclusive” van een week in de mensen -garage te Aalst waar ze motoren weer hun juiste ritme geven

Dinsdag 31 mei 2011 / om 11uur

Al bijna twee weken werk ik iedere dag ongeveer 4 uur aan het ding en het zit in de rechte lijn naar het einde, ik hoop het deze week nog klaar te krijgen , maar ... het is al heel de voormiddag aan het regenen. Maar nu moet het toch lukken!

Nu is het 14 uur en nog altijd aan het regenen ,de weer- en andere goden zijn mij in deze toch duidelijk niet goedgezind

Zaterdag 4 juni

Enkele uren verder ‘gepeuterd’ en dat is nu het juiste woord om het werk te beschrijven diep in de holtes tussen de hoofden en armen, om die behoorlijk af te werken , maar de warmte heeft mij doen opgeven daar er op mijn bril geen ruitenwissers staan om mijn zweet te wassen en het zweetzout teveel in mijn ogen prikte.

Dit had ik nog niet gezegd, maar door de diepte van dit beeld waren de meeste van mijn beitels te kort en heb ik dus langere handgrepen gemaakt om in de diepte te kunnen werken .

EINDELIJK

Vandaag dinsdag 5 juli 2011 om 15 uur en HET beeld is af
Een maand geleden moest het beeld opnieuw rechtgezet worden voor de eindafwerking maar dat lukte niet meer, de boom waaraan ik mijn takel gewoonlijk vastmaakte heb ik omgezaagd om minder schaduw te hebben (dommerik) en dus was het wachten op 3 sterke mannen(o.m. de toekomstige eigenaar) om met de hand het geval rechtop te zetten.

De final touch is gegeven , een eerste beschermingslaagje ingesmeerd en een goede fles gedronken op de overwinning, oef...

Over enkele dagen kan het beeld geleverd worden en op zijn plaats van bestemming staan pronken.

Hopelijk voor vele...vele jaren

Djef Blok

